

neki egy-egy keserű órában, bizakodásra készítette, ha olykor súlyosan ránehezedett a világ folyása és az Egyház sorsa ebben a világban.

Milliónyi ember jött ebben az esztendőben Rómába. Legtöbbször kisebb-nagyobb csoportokban. Nem tömegfelvonulások alakjában, nem nemzeti presztizst fitogtató zárandoklatokban, hanem kisebb, áttekinthető csoportokban. Ilyen esetben bizonyosan a vallásos élmény áll előtérben.

A tömeges utazások korában a szentév is abba a veszélybe kerülhet, hogy a tömegturizmus örvényébe sodródik. Azt hiszem, elmondhatjuk, hogy az 1975-ös szentév messzemenően kikerülte ezt a veszedelmet.

A szentév nem a látványosságok éve volt, hanem lényegében a találkozásé. Emberek találkozása, akik Rómában testvért ismertek föl egymásban: testvérek a közös hitben, mint a közös szülői ház, az Egyház gyermekei. És ez az év a pápával való találkozás éve is volt az emberek számára.

A Rómába érkező milliók között — hogy is lehetne másképpen — bizonyára voltak szkeptikusok is, akik fenntartásokat őriztek magukban éppen ezzel a pápával szemben. Hiszen bizonyos egyoldalú hírverés mint a maga módján értelmezett „Humanae vitae” pápáját állította eléjük. És jónéhány beszélgetésből tudom: ezek közül sokan úgy tértek vissza, hogy más lett a benyomásuk, más lett a képük a pápáról.

Ez a pápa bizonyosan nem „Übermensch”, nem egy olyan intézmény tömjénfelhőkbe burkolt megszemélyesítője, amely „dicsóséggel teli ház”-ként képzelet el magát. (Célzás egy közismert német egyházi énekre. Ford.) Ez a pápa: küzdő ember, egy önmagával küzdő egyház pápája.

Nem elutasító, hanem odaadó pápa. Emberi közelséget keres, emberi kapcsolatra van szüksége. És a végsőkig szolgálni akar az Egyházban.

Az 1975-ös szentév a történelemben mindenkorra VI. Pál pápa szentévé lesz. Nagy szentév az utódok emlékezetében, mert egy nagy pápa szentévé volt: olyané, aki nagy a szolgálatban, nagy az odaadásban.

Franz König

II. RÁKÓCZI FERENC IMÁIBÓL

II. Rákóczi Ferenc, akinek az idén születése 300. évfordulóját ünnepeljük, nemcsak történelmünknek, de a magyar lelkiségnek is kiemelkedő alakja. Önletrajzi írásait (Confessiones, Mémoires) áthatja mély katolikus szemlélete. Sok vallásos elmélkedést is írt latin és francia nyelven. A korszellem és francia műveltsége folytán a janzenizmus jegyei mutatkoztak vallásosságán: befelé forduló áhítat, szigorúság a lelkiismeretvizsgálatban és az élet rendjében, az Istennel való kapcsolat Iffrai bensősége. Nagy példaképei lelki írásainak: a Soliloquia és a Vallomások Ágostona meg Kempis Tamás. De mindenekelett a Bibliából táplálkozik. Valószínűleg 1720 körül, „Vallomásai” befejezése után írta kétnyelvű kis imádságos könyvét: „Aspirationes Principis Christiani (Aspirations d'un Prince Chrétien)”. Kézirata a párizsi Bibliothèque Nationale-ban maradt fenn. 1876-ban adta ki a Vallomásokkal együtt az Akadémia „Egy keresztény fejedelem ahításai” címmel. Magyarra 1946-ban fordította Várdai Béla. Három részből áll. Az első rövid, személyes jellegű imákban mintegy

a fejedelem napirendjét szenteli meg; felkelés, öltözködés, templomba menetel, étkezés, tanácskozás, vadászat, lefekvés, majd a különféle kísértéseket veszi sorra. Nem hiányoznak a betegségben és lelki szárazságban mondott fohászok sem. A második rész: „Aspirationes occasione belli”, a hadviselő Rákóczi imái táborozáskor, a had vonulásakor, az ellenség láttán, az ütközetbe hívó trombitaszóra, győzelem és vereség idején. A harmadik rész: Kempisre emlékeztető hosszú szemlélődések szent-áldozási előkészület és hálaadás formájában. Félreérthetetlenül olyan ember nyilatkozik meg ezekben az imákban, akinek egész életét átjárja az Istenhez való alázatos ragaszkodás, és mindent az örökkévalóság fényében lát. A következőkben saját fordításunkban közlünk néhány rövidebb imádságot.

Az udvari nép összesereglésekor

Ne nekem, uram, ne nekem, hanem a te nevednek adj dicsőséget.

Őrizd meg, Uram, ezeket az embereket, akiket gondjaimra bíztaál, és egyesítsd velem szeretetemben, hogy velem együtt hozzád kapcsolódjanak a szeretet kötelékével, amellyel magadhoz vonod választottaidat.

Ki vagyok én, haszontalan földi féreg, a bűnösök legnagyobbika, hogy föléjük magasaltatál! Talán a legkisebb közülük nagyobb nálam a te színed előtt, Istenem, és sokkal méltóbb az uralkodásra.

Templomba menet

Üdvözítsd, Uram, népedet és áldd meg örökségedet.

Ó Jézusom jó pásztor, íme a juhok, amelyeket megőrzésre adtál nekem; tedd, hogy egyet se veszítsek el közülük.

Ó pásztorok pásztorai, aki pásztorukká tettél; íme elviszem nyájadat tested és véred gyönyörűsége legelőjére; add, hogy felüdüljön és gyarapodjék tőle a lelkünk.

Jézus, Megváltóm, szenvedésed emlékezetét indulok megülni, de milyen messze vagyok utánzásodtól! Hisz téged hóhéraid gyalázkodása között vezettek, én meg hízelgők serege között lépkedem. De ezek is hóhéraim lesznek, ha nem adod meg a kegyelmet, hogy meg tudjam különböztetni az igazat a hamistól.

Tanácskozás előtt

Úr Jézus Krisztus, az Atya bölcsessége, te megígérted, hogy ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a te nevedben, ott leszel köztük: figyelj segítségünkre, siess segedelmünkre.

Ó tanács és igazság Lelke, támogasd tanácskozásunkat, hogy ne a magunk feje után tévelyegjünk, hanem a te világosságodban keressük a világgosságot.

Távolítsd el, Uram, ajkunkról és szívünkben a világg szellemét, hogy szereteted adjon nekem tanácsot, nem pedig emberi tekintet.

Istenem, Teremtőm, te leheltél lelket az emberbe. Tisztítsd meg szellemünket, amely a bűn által olyan nyomorúságosan kiesett eredeti tisztaságából. Ne a gonosz szellem ajánlataira hajoljunk, hanem a te Lelked sugallatait kövessük.

Nyilvános szerepléskor és pompában

Ó Uram, mikor arra méltattál, hogy meghívtál a hitre, azt akartad, hogy a keresztségben lemondjak a világról, pompájáról, hiúságairól. És mégis úgy intézted, hogy állapotomnál fogva ennyi pompa és hiúság között maradjak. Őrizz meg mindannak csábításától, ami körülvesz. Mert jó énnekem hozzád ragaszkodnom, hiszen a te jószágodnak és irgalmadnak köszönhetem mindezt.

Neked szóljon, Istenem, minden tisztesség, dicsőség és dicséret, amit kapok. Mert mindez egyedül téged illet, nem engem, a föld porát, hisz általa vagyok, ami vagyok.

Uram, szeretném, ha mindazoknak, akik rám néznek, elmondhatnám és feltárhatnám méltatlanságomat, hogy általam neked adják meg azt, amiről legtöbbször talán azt hiszik, hogy nekem tartoznak vele. Világosítsd meg őket, hogy ne az agyagedényt, a hiú álomképet tiszteljék, amely ma szemük előtt van, holnap talán a férgek eledele lesz.

Jézusom! Ujjongva fogadott téged Jeruzsálem, hozsannát kiáltozva; három nap múlva pedig megköpdösve, arcul verve, meggyalázva hurcolt a keresztrefeszítésre. Véd elémbe az emberek állhatatlanságát, hadd fogadom a bemutatott hódolatot olyan lelkiülettel, mint akkor te.

Lefekvés előtt

Íme, Uram, segítségemmel befejeztem sáfárkodásomnak ezt a napját. Számot kell adnom neked magamról és azokról, akiket gondjaimra bízta. Ne szállj, kérlek, ítéletre velem, mert akkor nem találsz színed előtt igaznak.

Meztelenül jöttem ki anyám méhéből: íme most állapotom minden ékeségét letéve, minden érzékem használatától megfosztva hasonlóvá válok a halottakhoz. Virrassz helyettem, Krisztusom, Megváltóm, és add meg helyettem az örök Atyának az őt megillető dicséretet.

Kezedbe ajánlom, Uram, lelkemet és mindazokat, akiket gondjaimra bízta. Gondviselő szemed őrködjék és virrasszon fölöttük, míg a nyomorult természetemnek kijáró adó, az álom elvonja őket szemem és gondom elől.

A harag kísértésében

Uram, siess segedelmemre, hogy semmit se cselekedjem nélkülöd. A lélek kész, de a test erőtlén: felizgatja, felgyullasztja az emberies gondolkodás; adj féket, hogy betörjem szilajságát.

Ember ad neked alkalmat a haragra és türelmetlenségre, de te vagy, Istenem, ha nem is oka, de elrendezője a rossznak. A te kezedből fogadom a türelemnek ezt az alkalmát. Csillapítsd le, kérlek, háborgásomat, és adj kegyelmet, hogy szeretettel büntessek és szeretettel megbocsássak.

Ó legfőbb Bíró, te engem bíróná tettél a földön. Válassz el valamennyi időre önmagamtól, hogy jobban tudjam megkülönböztetni és megítélni a dolgokat, büntetéssel álljak bosszút a te ügyedben, de könyörülettel feledjem, ami engem illet.

Az ellenség láttán

Könyörülj, Uram, könyörülj népeden, s ne add pusztulásra örökségedet. Mert azok is, akiket nekem adtál, azok is, akik ellenem támadnak, a te drága véred árán vannak megváltva, Üdvözítő Krisztusom, és azt parancsolod, hogy szeressem őket. Adj békét, Uram, napjainkban, hogy amit vétkeinkért méltán megérdemeltünk, kölcsönös szeretetben élve jóvátegyük.

Ó Uram, ha azt határoztad, hogy az ellenem támadókat a magam és népem ostorául használod, fogadj el engem áldozatul, sújts engem és könyörülj alattvalóimon. Ha pedig azt akarod, hogy mi büntessük meg őket, add, hogy irgalmas igazságod eszközei legyünk, ne pedig a szenvedélyé és a bosszúé.

Sugald lelkembe, Uram, ami előtted kedves, én pedig, amennyiben rajtam áll, buzgó készséggel fogadjam és kitartóan vigyem végbe. Adj helyes fölismerést, bátran cselekvő szívet és erőt a véghezvitelre.

Győzelemben

Távol legyen tőlem minden emberj tetszés és hízelgő dicséret. Hisz hogy örülhetnék annak, hogy annyi felebarátomat, annyi embert (akiket szeretnem kell) megölték? annyi ezer lélek elpusztult? annyi juhot vesztettem el nyájamból? Nem, nem, Uram, távol legyen, hogy ennek örüljek, csupán annak, hogy legszentebb akaratom teljesült, és népemet megszabadítottad ideigvaló ellenségeitől. Engedd hát úgy élnünk kegyelmeiddel, hogy ne szorgáljunk rá új büntetésre.

Megszabadítottál, Uram, üldözőimtől, a sújtó vesszőt összetörted, leráztad rólam azokat, akik ekével szántották a hátam. Adj dicsőséget nevednek, mert én nem tehetem meg nélküled, és hogy a kapott győzelem teljes legyen, teljesítsd be bennem dicsőségedet.

Az ideigvaló diadal csak ideiglenesen lesz hasznomra, ha hiányzik a lelki győzelem. Megszabadítottál a külső ellenségektől, Istenem, de míg csak élek, mindig háborgatnak a belsők. Hogy tehát az ideigvaló javak hasznomra váljanak, ne hagyj, hogy elveszítsem az örök javakat. Mert semmit sem ér legyőzőnöm a külső ellenséget, hogyha áldozatul esem a belsőnek.

Vesztett csata után menekülve

Igaz vagy, Uram és igazak ítéleteid. Add, hogy amint elvettem kezedből a jót, elfogadjam a rosszat is. Nem is fogom rossznak tartani, amit velem tettél, csak adj türelmet.

Azt kéretted velem, hogy szentséges akaratom teljesedjék bennem: add hát, hogy el tudjam tűrni teljesedését, és ne legyen szomorúságom oka, ami neked tetszik.

Uram, felajánlottam magamat neked népem javáért. Íme megismétlem ezt az áldozatomat. De ha még nem akarod elfogadni, akkor, kérlek, őrizd meg nekik. Azt azonban sohase engedd, hogy jobban óvjam az életemet, mint te akarod.